

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715204894
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7715204894.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcov: 1/ maloletej K. J., Y.. XX.XX.XXXX, E. K.. N. XX, XXX XX N., zastúpenej zákonnými zástupcami: otcom - žalobcom v 2/ rade rade a matkou K. N.R., Y.. XX.XX.XXXX, E. K.. N. XX, XXX XX N., 2/ K.. G. J., Y.. XX.XX.XXXX, bytom K.. N. XX, XXX XX N., proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom v Bratislave, Špitálska 4, 6, 8, o náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 21. septembra 2021 sp.zn. 9C/414/2015

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 21. septembra 2021 č.k. 9C/414/2015-861 okrem výroku II.

Žalobcovia v 1. a 2. rade majú proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 21. septembra 2021 č.k. 9C/414/2015-861 rozhodol nasledovne: I. Žalovaný je povinný zaplatiť maloletej žalobkyni v 1. rade 5.000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcovi v 2. rade 7.500 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a 149,70 € z titulu náhrady škody, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietla. III. Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 96 % zo strany žalobcov v 1. a 2. rade s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume 680.000 € a žalobca v 2. rade aj náhrady škody v sume 166,60 € na základe zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

3.1. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že žalobca v 2. rade a matka maloletej žili spolu na spôsob manželstva ako druh a družka a z ich vzťahu pochádza maloleté dieťa - žalobkyňa v 1. rade. Dňa 22.03.2012 matka maloletej vo večerných hodinách utrpela zranenia pri páde zo schodov, preto bola hospitalizovaná a otec - žalobca v 2. rade bol políciou zadržaný pre podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. V dôsledku vzniknutej situácie maloleté dieťa (ďalej len dieťa) bolo umiestnené v Detskom domove B. J..

3.2. Domáhali sa zaplata sumy 380.000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy za difamujúce závery UPSVaR v Michalovciach, násilné odlúčenie dcéry od biologickej rodiny bez rozhodnutia súdu dňa 22.03.2012, za citovú ujmu, porušenie práva na výchovu dieťaťa a práva na spolu bytie za obdobie od

22.03.2012 do 04.02.2014. Tvrdili, že v súvislosti s umiestnením dieťaťa v detskom domove došlo k nesprávnemu úradnému postupu a vydaniu nezákonných rozhodnutí. Na strane Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach (ďalej len úrad) pri úkonoch súvisiacich s umiestnením dieťaťa v detskom domove došlo k nesprávnemu úradnému postupu a to tým, že dňa 23.03.2012 úrad spracoval a doručil súdu návrh, ktorým porušil citovú a rodinnú väzbu dieťaťa, prerušil jeho právo na spolu bytie s biologickou rodinou. Navrhoval súdu vydať rozhodnutie o umiestnení dieťaťa v Detskom domove B. J.. Návrh na predbežné opatrenie difamujúco uvádza, že blízki príbuzní neprejavili o dieťa záujem. Zápisnica spísaná dňa 23.03.2012 neobsahuje žiadne vyjadrenie otca dieťaťa ani príbuzných z jeho strany, bola spísaná iba s matkou dieťaťa dňa 22.03.2012 v dopoludňajších hodinách po podaní liekov a v čase, kedy mala v krvi ešte zostatkový alkohol. Úrad nekontaktoval otca, aby zabezpečil jeho stanovisko, pritom vedel, že je na oddelení polície. O návrhu úradu súd právoplatne rozhodol dňa 26.03.2012. Úrad porušil spolu bytie dieťaťa s jeho príbuznými zo strany otca. Uznesenie o nariadení predbežného opatrenia o umiestnení dieťaťa v Detskom domove B. J.Á. bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/13 zo dňa 20.01.2014. Dieťa štát vrátil biologickému rodine dňa 04.02.2014 na základe toho, že dňa 04.02.2014 úrad zobral návrh na predbežné opatrenie späť a uznal, že z jeho strany to bol nesprávny úradný postup.

3.3. Žalobca v 2. rade uviedol, že tým, že dieťa bolo umiestnené v Detskom domove B. J., štát nútil rodiča cestovať do detského domova, vynakladať cestovné v súvislosti s návštevami dieťaťa v detskom domove. Výšku škody - vynaloženého cestovného v súvislosti s navštevovaním dieťaťa v detskom domove vypočítal sumou 146,60 € a v tejto výške sa žalobca v 2. rade domáhal náhrady škody od žalovaného. Na preukázanie vynaložených cestovných nákladov predložil listinné dôkazy - cestovné lístky v počte 104 kusov.

3.4. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa domáhali zaplata sumy 200.000 € obom žalobcom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy od žalovaného pre nesprávny úradný postup a pre nezákonné rozhodnutie súdu. Tvrdili, že nesprávny úradný postup súdu spočíval v tom, že Okresný súd Michalovce rozhodol o návrhu úradu na umiestnenie dieťaťa do detského domova právoplatne dňa 26.03.2012, bez nariadenia pojednávania a bez vylúčenia otca dieťaťa. Skutočnosti, ktorými odôvodnil svoje rozhodnutie, nemal dokázané. Okresný súd Michalovce a Krajský súd v Košiciach nemali preskúmané, či biologická rodina dieťaťa javí, resp. nejaví záujem o dieťa. Na základe dovolania podaného žalobcom v 2. rade - otcom maloletého dieťaťa dňa 24.04.2012 proti právoplatnému uzneseniu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012-9 a dňa 30.05.2012 proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012 neboli vykonané úkony takmer jeden rok. Rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 zo dňa 26.03.2012 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012-30 zo dňa 16.05.2012 boli zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2013, ktoré žalobcovia považovali pre prejednanú vec za nezákonné rozhodnutia. Žalobcovia tvrdili, že súdy konali vo vzťahu k dieťaťu a biologickému rodine dieťaťa protiprávne, ignorovali legislatívu a judikatúru a ich konanie a rozhodovanie za obdobie odňatia dieťaťa nie je možné napraviť. Je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby so spôsobeným následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytia“.

3.5. Žalobcovia sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy pre každého zo žalobcov po 25.000 €, celkom 50.000 € od žalovaného pre nesprávny úradný postup polície, vyšetrovateľa Policajného zboru a žalobca v 2. rade v súvislosti s jeho nezákonným zadráním. Tvrdili, že nesprávny úradný postup žalovaného spočíva v tom, že policajný orgán vykonával vylúch K. N. v čase, keď jej boli podané lieky a zároveň mala v krvi zostatkový alkohol, dal odobrať obvinenému - žalobcovi v 2. rade kľúče od jeho bytu a posielal policajtov s pani N., aby do neho vstupovali, pričom bol zapečatený vchod bytu, konal a rozhodoval neprocesne ak mal povinnosť poučiť podľa ust. § 130 Trestného poriadku, konal a rozhodoval neprocesne, ak pri obmedzení osobnej slobody obvinenému neumožnil kontakt s advokátom, ani mu ho neustanovil, ak k vzneseniu obvinenia došlo v čase medzi vylúchom svedka a vylúchom obvineného a nebola policajným orgánom opakovane vypočutá poškodená a opakovane vypočutý svedok, konal a podával návrhy prokurátorovi neprocesne, ak neboli splnené materiálne podmienky na väzbu a to dôvodnosť vedenia trestného stíhania pre dôkaznú núdzu, policajný orgán použil a pripustil do prípadu svedka N. I., ktorý pri čine nebol. Policajný orgán konal protiprávne vo vzťahu k dieťaťu ako aj k biologickému rodine dieťaťa, ignoroval legislatívu a judikatúru, jeho konanie nie je možné napraviť, je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby so spôsobeným následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytia“.

3.6. Žalobca v 2. rade - otec musel dieťa odovzdať polícii, pretože bola obmedzená jeho osobná sloboda, ocitol sa v cele predbežného zaistenia. Vyšetrovateľ polície podal podnet na väzobné riešenie prokurátorovi. Policajti dieťa odviezli do Detského domova v B. J.. Žalobca v 2. rade bol zadráný

od 22.03.2012 do 26.03.2012, kedy Okresný súd Košice-okolie rozhodoval o návrhu na väzbu tak, že žalobcu v 2. rade prepustil na slobodu. Žalobca v 2. rade v súvislosti s jeho zadržaním si uplatňoval náhradu nákladov, ktoré mu vznikli s jeho zadržaním na policajnom oddelení, a to náklady stravovania počas doby zadržania a náklady cestovného dňa 26.03.2012 z Košíc do Michaloviec (po jeho prepustení), ktoré náklady spolu vyčíslil sumou 20 € a v tejto výške sa domáhal náhrady materiálnej škody od žalovanej v 3. rade. Uviedol, že uznesenie policajného orgánu značky ČVS:ORP-249/OEK-Mi-2012 zo dňa 23.03.2012 bolo ako nezákonné zrušené uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce značky PV 240/12-30 zo dňa 06.11.2012, lebo skutok nebol trestným činom.

3.7. Žalobcovia žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy pre každého zo žalobcov po 25.000 € od žalovaného pre nesprávny úradný postup pri vykonávaní úkonov prokurátora spočívajúceho v tom, že prokurátor podával návrh na väzobné riešenie otca dieťaťa napriek tomu, že mu malo byť zrejmé, že návrhu súd nevyhovie, že návrh na väzobné riešenie Okresný súd Košice-okolie v konaní sp. zn. OTp/426/2012 zo dňa 26.03.2012 zamietol ako nezákonný, že proti tomuto rozhodnutiu prokurátor podával sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach v konaní sp. zn. 6Tpo/15/2012-36 zamietol, že prokurátor odmietol vstúpiť do konaní vedených pred Okresným súdom Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 a sp. zn. 17P/173/2011 ako ochranca zákonnosti. Týmto postupom došlo k protiprávnemu konaniu vo vzťahu k dieťaťu a vo vzťahu k biologickej rodine dieťaťa, ktoré konanie a rozhodovanie nie je možné napraviť, je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby, so spôsobeným následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytie“.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/, b/, d/, f/, m/, § 3 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1,2,3, § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom ako prvé ustálil, že v prejednávanej veci za žalovanú Slovenskú republiku koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorému bola žiadosť žalobcov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody doručená ako prvému.

5.1. Súd prvej inštancie považoval za preukázané (resp. nesporné, že dňa 22.03.2012 matka maloletej žalobkyne utrpela úraz v dôsledku pádu zo schodov a preto bola hospitalizovaná. Toho istého dňa otec - žalobca v 2. rade bol zadržaný pre podozrenie zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Zo zadržania bol prepustený na slobodu dňa 26.03.2012 na základe uznesenia Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. OTp/426/2012 zo dňa 26.03.2012. Po prepustení na slobodu žalobca v 2. rade cestoval z Košíc do Michaloviec - do miesta jeho bydliska autobusom a na preukázanie výšky cestovného predložil cestovný lístok, z ktorého vyplýva, že výška cestovného predstavovala 3,10 €. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 06.11.2012 trestné stíhanie vedené proti K.. G. J. - žalobcovi v 2. rade pre prečin ublíženia na zdraví bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

5.2. Z vykonaného dokazovania ďalej mal za preukázané, že maloleté dieťa bolo umiestnené v Detskom domove B. J. v nočných hodinách dňa 23.03.2012 a následne dňa 26.03.2012 súd rozhodol o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúceho v umiestnení dieťaťa - maloletej žalobkyne v 1. rade v detskom domove. Na základe uznesenia súdu o nariadení predbežného opatrenia dieťa bolo umiestnené v Detskom domove B. J. do 04.02.2014, kedy na základe späťvzatia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach dieťa bolo odovzdané do starostlivosti rodičov, po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dovolania otca zrušil uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu o nariadení predbežného opatrenia o umiestnení maloletého dieťaťa v detskom domove. Konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, pôvodne vedené na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 17P/173/2011, bolo dňa 12.05.2014 postúpené Okresnému súdu Rožňava na ďalšie konanie. O úprave práv a povinností rodičov k maloletej K. J., nar. XX.XX.XXXX bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5P/43/2014-545 zo dňa 12.04.2018, tak, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti otca. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2018.

5.3. Z obsahu uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 224/2013 zo dňa 20.01.2014 vyplýva, že dovolací súd týmto uznesením zrušil uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012-9 zo dňa 26.03.2012, (ktorým súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia, o umiestnení maloletej žalobkyne v 1. rade v detskom domove) a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/193/2012-30 zo dňa 16.05.2012, ktorým uznesenie súdu prvej inštancie bolo potvrdené. Dovolací súd vyššie uvedené rozhodnutia súdu zrušil z dôvodu existencie vady konania spočívajúcej v tom, že vzťah sudkyne JM.. N. F. k dovolateľovi dosiahol taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti konať nezaujato, boli objektívne dôvodné pochybnosti o jej nezaujatosť, teda

jednalo sa o vadu konania, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. g) OSP. Zodpovednosť štátu vzniká len z rozhodnutia, ktoré je nezákonné, pričom pojem nezákonnosti nie je definovaný. Právna úprava neupravuje či nezákonnosť rozhodnutia musí byť výslovne konštatovaná v zrušujúcom uznesení. Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia je vo všeobecnosti otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Otázkou nezákonnosti súdy nemôžu v konaní o náhradu škody uplatňovanú titulom nezákonného rozhodnutia riešiť ako otázku predbežnú, lebo ju už vyriešil orgán v zrušujúcom rozhodnutí, ktorého právny názor je pre súd rozhodujúci o náhrade škody záväzný. Preto vychádzajúc z obsahu zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 224/2013 je potrebné uznesenie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/193/2012-30 považovať za nezákonné.

5.4. Prvoinštančný súd tieto nezákonné rozhodnutia vyhodnotil ako také, ktoré v zmysle ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona zakladajú zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie. Na základe vyššie uvedených nezákonných rozhodnutí bola maloletá žalobkyňa v 1/ rade umiestnená v detskom domove za obdobie od 23.03.2012 do 04.02.2014, čím došlo k vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia a žalobca v 2. rade - otec, nemohol vykonávať osobnú starostlivosť o dcéru po dobu takmer dvoch rokov, čo samo o sebe preukazuje vznik nemajetkovej ujmy na strane maloletého dieťaťa ako aj otca. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že existujú predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu, resp. nemajetkovú ujmu vzniknutú v súvislosti s úkonmi súdov podľa citovaného zákona a to nezákonné rozhodnutie, vznik nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a nemajetkovou ujmu.

5.5. Súd konštatoval, že predmetom žiadostí žalobcov o predbežné prerokovanie, ktoré boli doručené Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dňa 05.11.2012, Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky dňa 23.01.2013 a následne v roku 2014 Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky bola náhrada nemajetkovej ujmy a u žalobcu v 2. rade aj náhrady škody od žalovaného, z titulu nesprávneho úradného postupu jednotlivých orgánov uvedeného v žalobe a nezákonných rozhodnutí - uznesenia Okresného súdu Michalovce o nariadení predbežného opatrenia sp. zn. 17P/99/2012-9 zo dňa 26.03.2012, uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/193/2012-30 zo dňa 16.05.2012 a uznesenia policajného orgánu značky ČVS: ORP-249/OEK-Mi-2012 zo dňa 23.03.2012 podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

6. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 4M Cdo 15/2009, v zmysle ktorého pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvinením, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Z uvedeného vyplýva, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, je potrebné vychádzať z toho, že daná osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

7. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že nárok žalobcu v 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody je dôvodný, nakoľko uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia policajného orgánu - vyšetrovateľa policajného zboru bolo zrušené a toto zrušenie má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čím je splnený prvý predpoklad zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Konštatoval, že vznesenie obvinenia a vedenie trestného stíhania voči žalobcovi v 2. rade, ktoré následne bolo zrušené, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvinením, samo o sebe zakladá vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu v 2. rade, ako aj to, že žalobca v 2. rade v súvislosti so začatím trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči jeho osobe bol zadržaný od 22.03.2012 do 26.03.2012 a v dôsledku jeho zadržania dňa 22.03.2012 o 22.00 hod. maloletá žalobkyňa v 1. rade bola príslušníkmi polície v nočných hodinách odvezená do Detského domova v B. J., pretože dieťa zostalo bez dozoru potom, ako matka dieťaťa bola hospitalizovaná. Konštatoval, že vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu v 2. rade je v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia, ktoré následne bolo zrušené.

8. Ďalej mal súd za preukázané, že v súvislosti s nezákonným rozhodnutím policajného orgánu (uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia), žalobcovi v 2. rade vznikla aj škoda, ktorá pozostáva z cestovných nákladov vo výške 3,10 € z Košíc do Michaloviec dňa 26.03.2012, v deň jeho prepustenia zo zadržania. Vznik škody a výšku škody žalobca v 2. rade preukázal predložením cestovného lístka, z ktorého vyplýva, že cestovné činilo 3,10 €. Medzi zastavením trestného stíhania voči žalobcovi v 2. rade a vznikom škody vo výške 3,10 € na strane žalobcu v 2. rade je daná príčinná súvislosť, preto sú splnené predpoklady zodpovednosti za škodu v zákona č. 514/2003 Z. z. a je daná zodpovednosť žalovaného za vzniknutú škodu, preto súd žalobe v tejto časti vyhovel.

9.1. Súd po vykonanom dokazovaní dospel aj k záveru, že je daná zodpovednosť štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu vzniknutú z dôvodu nesprávneho úradného postupu v súvislosti s úkonmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, ktorý potom, ako Detský domov v B. J. oznámil úradu, že maloletá žalobkyňa v 1. rade bola dňa 23.03.2012 v nočných hodinách umiestnená v ich zariadení príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru v Michalovciach, podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o umiestnení maloletej žalobkyne v detskom domove bez predchádzajúceho zisťovania okruhu príbuzných, ktorí by sa mohli o dieťa postarať za to obdobie, za ktoré rodičia túto starostlivosť nemohli vykonávať, nakoľko matka bola hospitalizovaná a otec bol zadržaný a orgány činné v trestnom konaní rozhodovali o návrhu na väzbu. V konaní nebolo preukázané, že by úrad, okrem výsluchu matky maloletej, komunikoval aj s otcom maloletej - žalobcom v 2. rade, resp. jeho príbuznými v období od jeho zadržania od 22.03.2012 do 26.03.2012, na základe ktorej komunikácie by zistil, aké iné možnosti by boli pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa, okrem jeho umiestnenia v detskom domove. Otec dieťaťa - žalobca v 2. rade nebol vzatý do väzby. Bol prepustený zo zadržania na slobodu dňa 26.03.2012 o 12.30 hod. Prejavil záujem zabezpečiť starostlivosť o dieťa, čo vyplýva z obsahu zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 26.03.2012 o 10.00 hod.

9.2. V tejto nedostatočnej komunikácii s príbuznými rodičov maloletej v čase, keď ani jeden z rodičov sa nemohol postarať o dieťa, teda v čase, keď matka bola hospitalizovaná a otec bol zadržaný, ako aj v tom, že úrad nezabezpečil si informácie, či otec bol vzatý do väzby alebo bol prepustený na slobodu a v prípade prepustenia na slobodu, či sa môže postarať o dieťa, súd vidí nesprávny úradný postup zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach. Nakoľko otec dieťaťa dňa 26.03.2012 bol prepustený na slobodu, mohol zabezpečiť starostlivosť o maloletú žalobkyňu v 1. rade, už aj vzhľadom na to, že následne dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti.

9.3. V súvislosti s týmto nesprávnym úradným postupom v zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona podľa prvoinštančného súdu vznikla žalobcom v 1. a 2. rade nemajetková ujma, z dôvodov narušenia ich práva na rodinný život a ktorá spočíva najmä v citovej ujme, v odlúčení maloletého dieťaťa vo veku 4 rokov od biologickej rodiny a rodičov. V súvislosti s týmto odlúčením maloletého dieťaťa od rodičov vznikla aj škoda spočívajúca v cestovných nákladoch vynaložených zo strany žalobcu v 2. rade, za účelom návštevy maloletého dieťaťa v detskom domove, celkovo v sume 146,60 €, teda je daná príčinná súvislosť medzi vznikom tejto škody a nesprávnym úradným postupom zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach.

10. Súd prvej inštancie zároveň uzavrel, že žalobcovia v 1. a 2. rade nepreukázali existenciu nesprávneho úradného postupu vzniknutého v súvislosti s úkonmi súdov, vyšetrovateľa policajného zboru, resp. policajných orgánov a prokurátora, pretože nepredložili a neoznačili žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o existencii predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za neprávny úradný postup v zmysle § 9 ods. 2 a 3 citovaného zákona, nakoľko nesprávny úradný postup v posudzovanom prípade nebol konštatovaný na to oprávneným orgánom v rámci sťažnostného režimu predpokladaného v ustanovení § 9 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z., alebo Ústavným súdom SR v rámci konania o ústavných sťažnostiach. Žalobcovia síce podali ústavnú sťažnosť sp. zn. II. ÚS 833/2016 a ústavný súd konštatoval, že ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo, avšak predmetom konania o ústavnej sťažnosti bol výlučne postup Okresného súdu Rožňava, ktorému vec napadla 12.05.2014. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti teda nebolo obdobie, kedy vo veci starostlivosti o maloletú konal Okresný súd Michalovce. Z týchto dôvodov v konaní nebolo preukázané, že by v súvislosti zo strany žalobcu v 2. rade namietanej nečinnosti Okresného súdu Michalovce po podaní dovolania, resp. oneskoreného rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, by došlo k nesprávnemu úradnému postupu, pretože nesprávny úradný postup nebol konštatovaný orgánom na to oprávneným v zmysle § 9 ods. 2 citovaného zákona a takisto nebol konštatovaný ani pri postupe vyšetrovateľa policajného zboru v prípade začatia

trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči žalobcovi v 2. rade a následného postupu v zmysle § 9 ods. 3 citovaného zákona. Žalobcami uvádzané úkony prokurátora uvedené v žalobe nie je možné považovať za nesprávny úradný postup a preto v súvislosti s úkonmi prokurátora nemohlo dôjsť k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcov a neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmu tvrdenu žalobcami, preto nie sú splnené predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, resp. nemajetkovú ujmu v súvislosti s úkonmi prokurátora. Z týchto dôvodov súd žalobu v prevyšujúcej časti, teda nad sumy priznané a uvedené vo výroku č. I. rozsudku zamietol.

11. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupoval v súlade s ust. § 17 ods. 2 a 4 citovaného zákona. Mal za to, že v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami súdov a policajného orgánu - vyšetrovateľa policajného zboru a nesprávnym úradným postupom zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, nakoľko k odlúčeniu maloletého dieťaťa od rodičov, teda aj od žalobcu v 2. rade došlo za dobu od 22.03.2012 do 04.02.2014, teda po dobu takmer dvoch rokov. Uvedené obdobie nie je možné vrátiť a nemajetková ujma bude slúžiť len na zmiernenie citovej ujmy, ktorá počas tohto obdobia vznikala v súkromnom a rodinnom živote žalobcov v 1. a 2. rade, preto súd priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. K odlúčeniu maloletej žalobkyne od biologickej rodiny došlo 22.03.2012, ktoré odlúčenie trvalo do 04.02.2014 a voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie v roku 2012. Maximálna výška odškodnenia pri 50-násobku minimálnej mzdy za rok 2012 predstavovala 16.360 €, za rok 2013 - 16.885 € a za rok 2014 - 17.600 €. S prihliadnutím na všetky okolnosti v prejednávanej veci, na dĺžku odlúčenia maloletého dieťaťa od biologickej rodiny, na to, že v čase odlúčenia maloletá K. mala iba 4 roky, kedy potrebovala starostlivosť rodičov a každodenný osobný a citový kontakt s rodičmi, súd dospel k záveru, že z titulu nezákonných súdnych rozhodnutí patrí žalobcom v 1. a 2. rade náhrada nemajetkovej ujmy po 5.000 € každému z nich a za nezákonné trestné stíhanie, ktoré bolo vedené voči žalobcovi v 2. rade, žalobcovi patrí ešte náhrada nemajetkovej ujmy v sume 2.500 €. takto žalobcovi v 2. rade súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 7.500 € a maloletej žalobkyne v 1. rade 5.000 €.

13. Z titulu nezákonného rozhodnutia vydaného policajným orgánom žalobca v 2. rade sa domáha aj náhrady škody v sume 20 €, ktorá suma pozostávala z nákladov stravovania za obdobie zadržania od 22.03.2012 do 26.03.2012 vo výške 16,90 € a z nákladov cestovného žalobcu v 2. rade v deň jeho prepustenia na slobodu, dňa 26.03.2012 z Košíc do Michaloviec, do miesta bydliska žalobcu v 2. rade vo výške 3,10 €. Žalobca preukázal vznik škody a výšku škody - cestovného vo výške 3,10 € z Košíc do Michaloviec v deň jeho prepustenia zo zadržania predložením cestovného lístka vo výške cestovného. Súd konštatoval, že uvedenú materiálnu škodu žalobca si uplatnil aj v rámci žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, adresovanú Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, v ktorej žiadosti uvádzal celkovú sumu 20 €, ktorú žiadal uhradiť z titulu materiálnej škody a ktorá pozostávala z tohto cestovného vo výške 3,10 € z Košíc do Michaloviec dňa 26.03.2012 a z nákladov stravovania za obdobie zadržania od 22.03.2012 do 26.03.2012 vo výške 16,90 €. Žiadosti žalobcu v 2. rade o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nebolo vyhovené.

14. Žalobcom uplatňované náklady stravovania za obdobie zadržania od 22.3.2012 do 26.03.2012 vo výške 12,09 €, sumy vyplývajúcej zo žalobcom v 2. rade predložených dokladov o kúpe potravín počas doby jeho zadržania súd nepovažoval za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti so zadržaním žalobcu v 2. rade, nakoľko žalobca stravu by si potreboval zabezpečiť aj v prípade, že by k jeho zadržaniu nedošlo, preto súd žalobu žalobcu v 2. rade o náhradu škody uplatňovanej z titulu nákladov stravovania počas doby jeho zadržania zamietol.

15. Súd uzavrel, že nemajetková ujma vzniknutá žalobcom v 1. a 2. rade v súvislosti s odlúčením maloletého dieťaťa od rodičov a biologickej rodiny, ako aj škoda vo výške 146,60 € vznikla v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami súdov, ktoré boli uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 224/2013 zrušené a v dôsledku nesprávneho úradného postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach. Suma 146,60 predstavuje cestovné náklady preukázané cestovnými lístkami vynaložené zo strany žalobcu v 2. rade na návštevu maloletej žalobkyne v 1. rade, ktorá bola umiestnená v Detskom domove v B. J.. K vydaniu uznesenia súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, o umiestnení maloletej žalobkyne v detskom domove, došlo na základe

návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach bez zisťovania okruhu príbuzných, ktorí by sa mohli o dieťa postarať, pričom k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o tomto návrhu došlo dňa 26.03.2012, teda v deň, keď žalobca v 2. rade bol o 12.30 hodine prepustený zo zadržania. V konaní nebolo preukázané, že by Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, okrem výsluchu matky maloletej, komunikoval aj s otcom, resp. jeho príbuznými, prípadne, že by úrad komunikoval s policajnými orgánmi, na základe ktorej komunikácie by zistil aké iné možnosti by boli pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa, okrem jeho umiestnenia v detskom domove.

16. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, pričom konštatoval, že žalobcovia boli v konaní úspešní na 2% v pomere k celku a žalovaná na 98% v pomere k celku, preto žalovanej priznal pomernú náhradu trov konania v rozsahu 96%.

17. Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, a to proti výroku I. a III. (odvolaním nenapadla výrok II.), z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. S poukazom na ust. § 220 CSP a požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdov žalovaná vyjadrila názor, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku je nedostatočné a spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Navrhla, aby odvolací súd výrok I. rozsudku zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18.1. Žalovaná namietala, že žalobcovia v konaní nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Súd prvej inštancie podľa žalovanej neskúmal príčinnú súvislosť, t.j. neskúmal, či údajný nesprávny úradný postup alebo nezákonné rozhodnutie vôbec boli spôsobilé privodiť žalobcom nejakú nemajetkovú ujmu alebo škodu. Namietala, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je absolútny, ale k náhrade dochádza len v krajných prípadoch, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím. Pri posudzovaní formy a výšky zadosťučinenia je potrebné vychádzať podľa žalovanej predovšetkým z kritérií stanovených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., kde sa však nachádza iba demonštratívny výpočet kritérií, preto žalovaná zdôraznila, že posúdenie okolností, za ktorých k ujme došlo, zahŕňa aj správanie samotného poškodeného, ktoré je potrebné zohľadniť (správanie poškodeného, ktorý prispel k vzniku nemajetkovej ujmy), v ktorej súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Cdo/44/2017.

18.2. Žalovaná vytýkala súdu, že nezobral do úvahy správanie žalobcu v 2. rade, ktorý podľa nej zámerne maril úkony vykonávané Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce (ďalej len ÚPSVaR). Dôvodila, že žalobca v 2. rade opakovane neposkytol ÚPSVaR súčinnosť, nekomunikoval, viackrát neumožnil vykonať šetrenie v rodinnom prostredí a toto šetrenie sa podarilo vykonať iba dňa 29.6.2012. V ostatných prípadoch dňa 29.3.2012, 31.5.2012, 19.6.2012 a 28.6.2012 neboli sociálni pracovníci vpustení do bytu, resp. žalobca v 2. rade na zvonenie nereagoval. Takéto správanie žalobcu v 2. rade výrazne komplikovalo proces návratu maloletej do rodinného prostredia. Žalobca v 2. rade nespolupracoval ani so súdom v konaní o úprave rodičovských práv a povinností vedenom najprv na Okresnom súde Michalovce a následne na Okresnom súde Rožňava, čo konštatoval aj Ústavný súd SR v náleze sp.zn. II. ÚS 833/2016 (bod 15.).

18.3. Žalovaná tiež zdôraznila, že uznesenie Okresného súdu Michalovce sp.zn. 17P/99/2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/193/2012 bolo zrušené z dôvodu procesných väd konajúceho súdu (keď vo veci súdu prvej inštancie konala zaujatá sudkyňa) a nie z dôvodu, že by neodkladné opatrenie a potreba dočasne umiestniť maloletú v detskom domove bolo nedôvodné. Žalovaná upriamila pozornosť aj na to, že nalievavosť potreby dočasnej úpravy pomerov danou záujmom maloletého dieťaťa potvrdil aj Krajský súd v Košiciach vo svojom uznesení, kde nekonala a nerozhodovala zaujatá sudkyňa.

Súd prvej inštancie nezohľadnil okolnosti, za ktorých bola maloletá predbežne umiestnená v detskom domove, teda za ktorých došlo k údajnej ujme žalobcov. Žalovaná preto poukázala na skutočnosti, ktoré predchádzali vyňatiu maloletej z rodinného prostredia a jej dočasnému umiestneniu do detského domova, ku ktorému došlo po konflikte rodičov maloletej, v dôsledku ktorého bola matka maloletej hospitalizovaná a otec maloletej (žalobca v 2. rade) bol zadržaný políciou. Umiestnenie maloletej do detského domova bolo oznámené ÚPSVaR pracovníkmi detského domova, ktorý mal za to, že v danej situácii bol bezprostredne ohrozený život, zdravie a priaznivý vývoj maloletej, pretože rodičia sa v danom čase nevedeli o dieťa postarať. Žalovaná zdôraznila, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia

na príslušný súd bol podaný so súhlasom matky, ktorá súhlasila s dočasným umiestnením maloletej v detskom domove (pokiaľ nebude schopná zabezpečiť osobnú a riadnu starostlivosť o maloletú). Voči otcovi dieťaťa (žalobcovi v 2. rade) bolo vedené trestné stíhanie. ÚPSVaR rodinu dlhodobo monitoroval z dôvodu prejavov fyzickej a verbálnej agresivity medzi rodičmi maloletej navzájom a aj v ich správaní voči maloletej. Konflikty pokračovali aj po umiestnení maloletej do detského domova, pričom opakovane v domácnosti zasahovala hľadka polície. Matka uviedla, že otec maloletej neubližoval, ale aj tak touto situáciou trpela. Od roku 2011 rodičia viedli súdne konanie o úprave rodičovských práv a povinností voči maloletej, v ktorom bol ÚPSVaR ustanovený za kolízneho opatrovníka maloletej.

18.4. Žalovaná ďalej poukázala na to, že od umiestnenia maloletej v detskom domove prejavovala záujem o maloletú len matka, otec sa prvýkrát o ňu zaujímal až 27.4.2012, potom čo dňa 25.4.2012 prevzal odpoveď ÚPSVaR na jeho žiadosť o navrátenie maloletej domov. Prvá spoločná návšteva rodičov maloletej v zariadení bola dňa 5.5.2012. V konaní o úprave rodičovských práv a povinností otec uviedol, že nemá dostatok prostriedkov ani na plnenie svojej vyživovacej povinnosti voči ďalším jeho deťom. Taktiež potvrdil, že na jeho byt je vedený exekučné konanie pre neplatenie úhrad za byt s celkovou výškou dlhu 6.000 €. Chcel pre maloletú striedavú osobnú starostlivosť, pretože sám by osobnú starostlivosť ťažko zvládol pre svoju nezamestnanosť.

18.5. Zdôraznila, že ÚPSVaR postupoval a vykonával opatrenie sociálnoprávnej ochrany detí v záujme maloletej žalobkyni v 1. rade, a preto nie je v tejto veci daná príčinná súvislosť medzi vznikom údajnej škody/nemajetkovej ujmy a prípadným nesprávnym úradným postupom, či nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci, najmä ÚPSVaR Michalovce. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ÚPSVaR) konal v najlepšom záujme maloletej, pričom považoval za nevyhnutné a potrebné dočasne upraviť jej pomery a umiestniť ju v detskom domove z dôvodu bezprostredného ohrozenia života, zdravia a jej priaznivého vývoja. Doba umiestnenia v detskom domove bola podľa žalovanej primeraná a zodpovedala obdobiu, počas ktorého si rodičia usporiadali vzájomné vzťahy a rodičovské práva a povinnosti a žalobca v 2. rade bol schopný vytvoriť maloletej adekvátne rodinné prostredie a zázemie. Opakovane dôvodila, že žalobca v 2. rade dlhodobo s ÚPSVaR nespolupracoval, maril konania a úkony smerujúce a potrebné k návratu maloletej do osobnej starostlivosti rodičov, keď napríklad neumožnil šetrenie v rodine a odmietol sa zúčastniť psychologického vyšetrenia, zároveň opakovane znevažoval prácu sociálnych pracovníkov, verbálne ich atakoval a viackrát podával rôznym inštitúciám sťažnosti a podnety proti konaniu ÚPSVaR.

18.6. Žalovaná považuje za nedôvodné tvrdenia o nedostatočnej komunikácii ÚPSVaR so žalobcom v 2. rade a nezistení okruhu príbuzných, ktorí by sa mohli o maloletú postarať pred jej umiestnením do detského domova. V tejto súvislosti uviedla, že ÚPSVaR nemohol kontaktovať blízkych príbuzných pred umiestnením maloletej v detskom domove a zisťovať ich záujem o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti pred podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia na súd, keďže o potrebe dočasne riešiť pomery maloletej sa dozvedel až v čase, keď už bola umiestnená v detskom domove a zároveň v zmysle § 27 ods. 1 zák. č. 305/2005 Z.z. o rodine bol povinný bezodkladne podať súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia. Poukázala na to, že po umiestnení maloletej v detskom domove nikto z príbuzných nekontaktoval ÚPSVaR a nepožiadali o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a rodičia nenavrhli žiadnych príbuzných ako vhodné osoby na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Takéto osoby navrhli až v roku 2013, avšak všetci príbuzní, ktorých uviedli priamo alebo nepriamo odmietli zverenie maloletej do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Pokiaľ matka ako možnú blízku osobu na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti označila svoju najstaršiu plnoletú dcéru, tá sa podľa vyjadrenia matky v rámci štúdia často zdržiavala v zahraničí na odbornej praxi, preto mal ÚPSVaR za to, že nie je vhodnou osobou pre vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti. K námietke, že ÚPSVaR nekomunikoval s otcom dieťaťa, žalovaná poukázala na to, že situácia nezniesla odklad a otec (žalobca v 2. rade) bol zadržaný políciou. Otec odmietal s ÚPSVaR komunikovať inak ako písomne, pričom dňa 27.3.2012 bolo doručené na ÚPSVaR Michalovce jeho podanie - Žiadosť o navrátenie maloletej do domáceho prostredia (na ktoré ÚPSVaR odpovedal listom zo dňa 23.4.2012) a následne otec doručil podanie dňa 14.11.2012 (odpoveď zo dňa 19.11.2012).

18.7. Žalovaná ďalej uviedla, že ÚPSVaR mal vedomosť o prepustení žalobcu v 2. rade z väzby, avšak aj naďalej bolo voči nemu vedené trestné stíhanie, ktoré bolo ukončené až uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 6.11.2012. ÚPSVaR vykonal šetrenie o vhodnosti umiestnenia maloletej späť do rodinného prostredia žalobcu v 2. rade, avšak po zvážení všetkých aspektov mal za to, že návrat maloletej do domáceho prostredia nie je toho času možný. K skutočnosti, že maloletá bola neskôr (o dva roky) zverená do osobnej starostlivosti žalobcu v 2. rade uviedla, že vtom čase bola životná situácia žalobcu v 2. rade odlišná od situácie po jeho prepustení z väzby a preto po zrušení predbežného

opatrenia uznesením Najvyššieho súdu SR ÚPSVaR vyhodnotil, že pominuli dôvody na umiestnenie maloletej v detskom domove.

18.8. Vyjadrila názor, že žalobca v 2. rade sa domáha aj náhrady skutočnej škody, ktorá nebola predmetom žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody doručená Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a ani nebola príslušným orgánom predbežne prerokovaná.

18.9. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/163/2013, v zmysle ktorého uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Poukázala aj na niektoré rozhodnutia súdov SR a rozhodnutie ESLP zo dňa 20.6.2013 vo veci Lavrečov proti Českej republike, v zmysle ktorého skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné.

19. K podanému odvolaniu sa žalobcovia vyjadrili písomne tak, že navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť vo výrokoch I. a II. a zmeniť výrok III. tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania. Zároveň žiadali priznať trovy právneho zastúpenia, keď žalobca v 2. rade, ako advokát, vyčíslil trovy za zastupovanie žalobkyne v 1. rade.

20. Žalovaná v odvolacej replike zotrvala na svojom odvolaní a vo vzťahu k požiadavke žalobcu v 2. rade na náhradu trov konania, ktoré vyčíslil zdôraznila, že v tomto konaní žalobca v 2. rade vystupuje ako fyzická osoba a zákonný zástupca maloletej, nie ako advokát.

21. Matka maloletej, ako jej zákonná zástupkyňa, doručila súdu vyjadrenie, v ktorom uviedla, že bola oklamaná sociálnou pracovníčkou, ktorá zneužila jej zlú situáciu a zlý zdravotný stav. Povedala jej, že kým sa nevráti z vyšetrenia umiestnia maloletú do krízového centra (len kým sa vráti od lekárov a od polície). Zdôraznila, že nebola hospitalizovaná a o žiadnom detskom domove nebola reč - to by jednoznačne odmietla. Takýmto konaním bolo ublížené jej maloletej dcére.

22. Odvolací súd poukazuje na to, že výrok II. rozsudku nebol odvolaním napadnutý, preto nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho prieskumu. Predmetom odvolacieho prieskumu bol výrok I. a výrok III..

23. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

24. Rozsudok je v napadnutých výrokoch I. a III. vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP v odvolaní napadnutej časti potvrdil.

25. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 27. septembra 2022 o 10.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 21.9.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

26. Žalovaná výslovne uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Zároveň namietala nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, t.j. odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

27. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

28. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

29. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalovanej.

30. K odvolacej námietke žalovanej, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je dostatočné, odvolací súd uvádza, že aj keď právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v danom prípade rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobcami uplatnený nárok je v časti dôvodný. V danom prípade tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako sa domnievala odvolateľka.

31. Žalovaná v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jej odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

32. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

33. Žalobcovia si v konaní uplatnili nárok zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá bola spôsobená viacerými orgánmi verejnej moci a vznikla podľa tvrdení žalobcov jednak nezákonnými rozhodnutiami a zároveň nesprávnym úradným postupom. Odvolací súd preto zdôrazňuje, že je potrebné skúmať splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu a nemajetkovú ujmu osobitne v závislosti od toho, či mala vzniknúť na základe nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu jednotlivých orgánov.

34. Súd prvej inštancie preto správne rozlíšil jednotlivé uplatnené nároky a ako prvý posudzoval nárok uplatnený titulom nezákonných rozhodnutí. Za nezákonné žalobcovia považovali rozhodnutia súdov, a to uznesenie Okresného súdu Michalovce, zo dňa 26.3.2012 č.k. 17P/99/2012-9 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.5.2012 č.k. 8CoP/193/2012-30. Zároveň za nezákonné považovali rozhodnutie Policajného zboru, odboru kriminálnej polície, oddelenie ekonomickej kriminality Michalovce zo dňa 23.3.2012, ČVS: ORP-249/OEK-MI-2012.

35. V konaní nebolo sporným, že uvedené nároky boli uplatnené žiadosťou žalobcov v 1. a 2. rade o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy doručenej jednak Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, kde žalobcovia žiadali náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200.000 € vo vzťahu k postupu k rozhodnutiam súdov a jednak predmetom žiadosti žalobcov v 1. a 2. rade o predbežné prerokovanie doručenej Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, kde si žalobcovia uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 € pre každého zo žalobcov vo vzťahu k úkonom realizovaným zločkami policajného zboru.

36. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2013 zo dňa 20.1.2014, výroku II. tohto uznesenia vyplýva, že dovolací súd o dovolaní otca maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 26.3.2012 sp. zn. 17P/99/2012-9 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.5.2012 sp. zn. 8CoP/193/2012-30 rozhodol tak, že uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.5.2012 sp. zn. 8CoP/193/2012-30 a uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 26.3.2012 sp. zn. 17P/99/2012-9 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

37. Z uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce v trestnej veci obvineného JUDr. G. J. stíhaného za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona zo dňa 6.11.2012, PV 240/2012-30 vyplýva, že prokurátor rozhodol o zastavení trestného stíhania vedeného proti K.. G. J. - žalobcovi v 2. rade, nakoľko skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

38. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý považoval rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 a Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP/293/2012-30 za nezákonné vychádzajúc zo zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2013, ktorý považoval vo vzťahu k riešeniu otázky nezákonnosti rozhodnutia za záväzný. Na uvedenom nič nemení ani námietka žalovanej, že na Krajskom súde v Košiciach nekonala a nerozhodovala zaujatá sudkyňa, nakoľko konanie ako celok trpelo vadou, pre ktorú boli rozhodnutia oboch inštancií zrušené.

39. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku uplatneného titulom nezákonného rozhodnutia, ktorým bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie z dôvodov, na ktoré poukázal súd prvej inštancie a s poukazom na nasledovné:

40. V zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

41. V predmetnej veci bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi, bol obvinený z trestného činu, avšak následne bolo trestné stíhanie zastavené. Žalobca v 2. rade teda podľa súdu prvej inštancie v prejednávanej veci preukázal hmotnoprávny predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, t.j. nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia.

42. Odvolací súd považuje za v zásade správny názor súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého zastavenie trestného konania a oslobodenie spod obžaloby majú pri aplikácii § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. rovnaký význam ako zrušenie alebo zmena uznesenia o vznesení obvinenia. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je judikatúrou súdov považovaný za špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Základné podmienky vzniku tohto nároku ustanovuje § 6 ods. 1 spomínaného zákona, a to jednak tým, že stanovuje ako predpoklad na náhradu škody (mimo iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zmenu alebo zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Z právnej vety judikátu R 37/2014 vyplýva, že zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá taká interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Tento výklad považuje za ústavne konformný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (porovnaj napr. jeho nálezy sp. zn. II. ÚS 25/2011 a I. ÚS 320/2016). Z uvedeného je zrejmé, že ustálená súdna prax považuje nenaplnenie predpokladu o spáchaní trestného činu obvineným za nevyhnutnú podmienku pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Táto podmienka je pritom (v zmysle ustálenej súdnej praxe) splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený.

43. Je však potrebné zdôrazniť, že podmienka pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania nie je splnená v každom prípade zastavenia trestného stíhania, pretože je treba dôsledne skúmať dôvody zastavenia trestného konania alebo oslobodzujúceho rozsudku. K záveru, že fyzická osoba bola trestne stíhaná nezákonne možno dospieť len vtedy, ak táto osoba bola oslobodená spod obžaloby preto, že skutok nespáchala; alebo skutok, pre ktorý bola stíhaná, nie je trestným činom. Iná situácia je v prípadoch, kedy došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu obvineného z iných dôvodov, ktoré nespochybňujú zákonnosť ich trestného stíhania, pretože by bolo v rozpore s cieľom zákonodarcu, ktorý sledoval úpravou v zákone č. 514/2003 Z.z., aby štát zodpovedal za škodu aj v prípadoch, ak sa dotknuté osoby skutočne dopustili činu, pre ktorý boli trestne stíhané, ale trestné konanie bolo skončené z iných dôvodov zániku trestnosti skutku - napríklad pre amnestiu, zánik trestnej zodpovednosti, alebo premlčanie.

44. V danom prípade bolo voči žalobcovi zastavené trestné stíhanie preto, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný, nie je trestným činom. Záver súdu prvej inštancie o naplnení hmotnoprávneho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu - existencia nezákonného rozhodnutia, je preto správny.

45. Následne súd prvej inštancie osobitne posudzoval nárok uplatnený z dôvodu nesprávneho úradného postupu, ktorí žalobcovia vzhľadli v konaní súdov, policajných orgánov a prokurátora, ako aj Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce.

46. Súd za nesprávny úradný postup nepovažoval postup súdov, policajných orgánov a prokurátora, v ktorej časti žalobu zamietol. Odvolací súd opakovane poukazuje na to, že zamietavý výrok nie je predmetom odvolacieho prieskumu, nakoľko nebol odvolaním napadnutý.

47. Predmetom odvolacieho prieskumu je však tá časť rozhodnutia súdu, kde súd dospel k záveru o dôvodnosti žaloby uplatnenej na základe nesprávneho úradného postupu - úkony Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach. Odvolací súd sa v tejto časti stotožňuje s úvahami súdu prvej inštancie, že nesprávny úradný postup ÚPSVaR spočíva v tom, že podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o umiestnení maloletej v detskom domove bez predchádzajúceho zisťovania okruhu príbuzných, ktorí by sa mohli o dieťa postarať, zároveň nedostatočne komunikoval s otcom maloletej a jeho príbuznými v období jeho zadržania, ako aj nedostatočné zabezpečenie informácií pre posúdenie možnosti zabezpečenia osobnej starostlivosti o maloletú zo strany otca po jeho prepustení na slobodu.

48. Nie je možné akceptovať poukaz žalovanej na správanie žalobcu v 2. rade potom, ako bol podaný návrh na neodkladné opatrenia a maloletá bola umiestnená v detskom domove, najmä s poukazom na tú skutočnosť, že toto (následné) správanie nemohlo ovplyvniť postup Úradu práce a sociálnych vecí pred podaním neodkladného opatrenia. Teda nemohlo zhojiť ani ospravedlniť nedostatočnú komunikáciu úradu s otcom.

49. Rovnako nie je dôvodná argumentácia poukazujúca na súhlas matky. Okrem toho, že matka takýto súhlas spochybnila (tvrdením o nedostatočnom informovaní, resp. nesprávnym informovaním zo strany ÚPSVaR) je potrebné zdôrazniť, že žiaden z rodičov (a teda ani žalobca 2. rade) nebol zbavený rodičovských práv a povinností v čase pred nariadením neodkladného opatrenia. Nemožno preto považovať súhlas jedného z rodičov (matky) za postačujúci, pokiaľ nie je realizovaná komunikácia aj s druhým z rodičov (otcom). Taktiež takýto súhlas nie je postačujúcim bez komunikácie s príbuznými maloletého dieťaťa, pretože (tak, ako na to poukázala aj samotná žalovaná) je potrebné dôsledne zohľadňovať jedine záujmy maloletého dieťaťa. Vo všeobecnosti pritom bezpochyby platí, že najlepšou pre dieťa je starostlivosť rodičov (alebo jedného z nich) alebo príbuzných či iných blízkych osôb. Iba následne ak takáto osobná starostlivosť nie je možná prichádza do úvahy starostlivosť ústavná. Preto pre ustálenie, aké rozhodnutie je vo vzťahu k záujmu maloletého dieťaťa to najlepšie, je potrebné zabezpečiť podklady nielen od matky (jej vyjadrenie) ale nevyhnutne aj stanovisko druhého z rodičov, a aj stanovisko príbuzných alebo iných blízkych osôb, ktoré môžu zabezpečiť prípadnú osobnú starostlivosť. Uvedené platí o to viac, že (tak, ako to uvádza aj samotná žalovaná) ÚPSVaR rodinu už v predchádzajúcom období monitoroval a mal vedomosť o konfliktach medzi rodičmi, t.j. nie je možné o maloletom dieťati rozhodnúť bez toho, aby bolo zabezpečené stanovisko oboch strán, nielen jedného z rodičov.

50. Aj keď orgán sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately je v zmysle zákona o rodine povinný bezodkladne podať súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) v prípade, ak sa dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin vážne ohrozený alebo narušený, uvedené nemôže viesť k tomu, aby tento orgán podal akýkoľvek návrh bez dôsledného prešetrenia individuálnej situácie dieťaťa, pričom v danom prípade z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že takéto dôsledné šetrenie vykonané nebolo, resp. bolo vykonané iba nedostatočne.

51. Ako nedôvodný odvolací súd vyhodnotil aj poukaz žalovanej na konanie o úprave rodičovských práv a povinností voči maloletej a tam zistené zárobkové a majetkové pomery otca, ktorý bol nezamestnaný a na jeho byt bola vedená exekúcia. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že slabé ekonomické pomery rodičov samé osebe nemôžu viesť k odňatiu dieťaťa z ich osobnej starostlivosti. Naopak štát musí byť nápomocný takýmto rodičom zvládať danú situáciu a iba v krajných prípadoch je možné dieťa odňať z ich osobnej starostlivosti.

52. Už vôbec, vo vzťahu k dôvodnosti umiestnenia maloletej v detskom domove, nemožno považovať za správnu argumentáciu žalovanej o následnom podávaní sťažností a podnetov proti konaniu ÚPSVaR žalobcom v 2. rade, ktoré je pochopiteľné vzhľadom na nesúhlas otca s umiestnením dieťaťa do detského domova.

53. Nedôvodný je aj poukaz žalovanej na následné zisťovanie vo vzťahu k možnostiam a ochote príbuzných zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú, keďže šetrenie vykonané v polovici roku 2013 nemôže osvedčovať aká bola situácia v čase, keď maloleté dieťa bolo do detského domova umiestnené. Rovnako nemôže zhojiť nedostatok prešetrovania, a teda aj nedostatok relevantných informácií pred podaním návrhu, pre ustálenie záveru o tom, čo je pre dieťa najlepšie.

54. V dôsledku vyššie uvedených nezákonných rozhodnutí a nesprávneho úradného postupu bolo maloleté dieťa dlhodobo umiestnené v detskom domove, nemalo umožnené, aby sa oň starali rodičia a zároveň rodičom bolo zabránené, aby vykonávali osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa v útlom veku. Odvolací súd teda považuje za správny záver súdu prvej inštancie o splnení predpokladov vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla žalobcom.

55. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie má za to, že v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným, vzhľadom na ujmu, ktorá bola spôsobená nezákonnými rozhodnutiami súdov a orgánov polície (v spojení s nesprávnym úradným postupom ÚPSVaR Michalovce), najmä s poukazom na nemožnosť nápravy odlúčenia maloletého dieťaťa od rodiny bez ohľadu na dĺžku doby odlúčenia. Práve toto odlúčenie, ktoré bolo spôsobené aj v dôsledku nezákonného trestného stíhania, ako aj v dôsledku nezákonného rozhodnutia súdov, je potrebné považovať za závažný následok spôsobený trestným stíhaním a rozhodnutiami súdov v osobnej sfére poškodených žalobcov. Je pravdou, že posúdenie okolností, za ktorých došlo k ujme, zahrňuje aj správanie sa samotného poškodeného (v danom prípade o tomto je možné hovoriť iba u žalobcu v 2. rade, nie u maloletej žalobkyne v 1. rade), avšak žalovaná v konaní nepreukázala také konanie žalovaného v 2. rade pred vydaním nezákonných rozhodnutí, ktoré by bolo možné považovať za relevantné vo vzťahu k vydaniu uvedených rozhodnutí.

56. Odvolací súd považuje za správne aj úvahy a závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k stanoveniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy a výšky náhrady škody tak, ako boli priznané žalobcom v 1. a 2. rade v preskúvanom rozhodnutí.

57. Súd prvej inštancie priznal obom žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy (každému po 5.000 €) titulom nezákonných súdnych rozhodnutí a žalobcovi v 2. rade aj náhradu nemajetkovej ujmy (2.500 €) titulom nezákonného trestného stíhania. Titulom nesprávneho úradného postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce nepriznal stranám sporu konkrétnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ale takýto nezákonný postup iba zohľadnil pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci, nakoľko toto konanie malo priamy súvis s uvedenými rozhodnutiami. Prihliadol pritom najmä na dĺžku odlúčenia maloletého dieťaťa od biologickej rodiny, vek dieťaťa a celkové okolnosti prejednávanej veci. Odvolací súd sa s výškou stanovenou súdom prvej inštancie stotožňuje.

58. Vo vzťahu k žalobcom je namieste konštatovať, že v dôsledku nezákonných rozhodnutí došlo k tak závažnej ujme a zásahu do ich osobnostnej sféry, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovenú súdom prvej inštancie možno považovať za primeranú.

59. Nebolo možné akceptovať ani námietky žalovanej týkajúce sa náhrady skutočnej škody, kde sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s úvahami a závermi súdu prvej inštancie o dôvodnosti uplatneného nároku spolu vo výške 149,70 € (pozostávajúceho z nákladov na cestovné a stravné), na ktoré odkazuje a neopakuje ich.

60. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutej časti (okrem výroku II., ktorý už nadobudol právoplatnosť, nakoľko nebol odvolaním napadnutý), ako vecne správny potvrdil.

61. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalovaná nebola v odvolacom konaní úspešná, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Takýto nárok vznikol úspešným žalobcom v 1. a 2. rade.

O výške trov rozhodne súd prvej inštancie potom, ako tento rozsudok nadobudne právoplatnosť. Vo vzťahu k požiadavke žalobcu v 2. rade na náhradu trov konania odvolací súd uvádza, že v tomto konaní žalobca v 2. rade vystupuje ako fyzická osoba a zákonný zástupca maloletej, nie ako advokát.

62. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).